

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

2456

Na temelju članka 19. stavka 4. Zakona o Hrvatskoj gospodarskoj komori (»Narodne novine« broj 66/91, 73/91) i članka 21. Statuta Hrvatske gospodarske komore (»Narodne novine« broj 11/94. – pročišćeni tekst, 108/95, 19/96, 64/01, 142/11 i 9/14) Skupština Hrvatske gospodarske komore na 12. sjednici održanoj dana 19. studenog 2015. godine donosi

PRAVILNIK

O ARBITRAŽI PRI STALNOM ARBITRAŽNOM SUDIŠTU HRVATSKE GOSPODARSKE KOMORE

(Zagrebačka pravila)

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj Pravilnika

Članak 1.

Pravilnikom o arbitraži pri Stalnom arbitražnom sudištu Hrvatske gospodarske komore (u daljnjem tekstu: Pravilnik) uređuje se nadležnost Stalnog arbitražnog sudišta Hrvatske gospodarske komore (u daljnjem tekstu: Sudište), sastav i osnivanje arbitražnih sudova pri Sudištu te pravila o arbitraži pred arbitražnim sudovima.

Područje primjene

Članak 2.

(1) Pravilnik se primjenjuje se na sve sporove za koje je prema odredbama Pravilnika ugovorena nadležnost Sudišta ili arbitražnog suda pri Sudištu, osim ako je za neke odredbe izrijekom određeno da se primjenjuju samo na sporove bez međunarodnog obilježja.

(2) Stranke mogu sporazumno odstupiti od primjene odredaba Pravilnika, osim od odredbi članaka 26. i 53. Pravilnika te od prisilnih propisa prava mjerodavnog za arbitražni postupak.

(3) Stranke se mogu sporazumjeti da Sudište obavlja samo neke od djelatnosti određenih u Pravilniku, a osobito da:

- djeluje kao ovlaštenik za imenovanje u ad hoc arbitražama i arbitražama koje provode druge arbitražne ustanove;
- pruža administrativne i druge usluge, organizira ročišta i stavlja na raspolaganje prostorije i opremu za održavanje arbitraže po drugim arbitražnim pravilima.

(4) Sastavnim dijelom Pravilnika smatraju se i odredbe dvostranih ili višestranih sporazuma o suradnji u rješavanju sporova sklopljenih između Sudišta i drugih arbitražnih institucija, uz uvjet da su stranke u ugovoru o arbitraži ili naknadno pristale na njihovu primjenu.

(5) Kad pravila ovoga Pravilnika odnosno prava mjerodavnog za arbitražni postupak upućuju na sporazum stranaka ili na mogućnost njihova sporazuma o nekom pitanju, takav sporazum obuhvaća i sva pravila o arbitraži koja se u sporazumu navode ili na koje se u sporazumu upućuje.

(6) Ako stranke u svom ugovoru o arbitraži ugovore nadležnost Sudišta ili arbitražnog suda pri Sudištu, ali predvide da će se postupak provoditi po pravilima nekog drugog arbitražnog sudišta ili po arbitražnim pravilima koja je utvrdila neka druga institucija, ta se pravila, ako stranke nisu nešto drugo odredile, neće primjenjivati na sastav i konstituiranje arbitražnog suda te na ovlaštenja tijela Sudišta u organizaciji i administriranju postupka.

(7) Pravila iz stavka 6. ovoga članka neće se primjenjivati ni na dužnost uplate i visinu upisne pristojbe kao ni na određivanje visine i načina uplate administrativnih troškova.

(8) Ugovorena pravila o postupku pred drugim sudištem ili ugovorena pravila koja je utvrdila neka druga institucija o predujmljivanju sredstava za pokriće nagrade i naknade troškova arbitara primijenit će se samo ako bi prema tim pravilima arbitri imali pravo na višu nagradu i na povoljniju naknadu troškova.

(9) Sporazum iz stavka 5. ovoga članka može biti sklopljen na neki od načina predviđenih za sklapanje ugovora o arbitraži. Takav sporazum može biti sklopljen i suglasnim izjavama stranaka na ročištu pred arbitražnim sudom, u kojem će slučaju biti unijet u zapisnik s tog ročišta koji će stranke potpisati.

Nadležnost Sudišta

Članak 3.

(1) Nadležnost Sudišta i arbitražnog suda pri Sudištu utemeljuje se ugovorom o arbitraži.

(2) Ako je mjesto arbitraže u Republici Hrvatskoj, stranke mogu ugovoriti nadležnost Sudišta i arbitražnog suda pri Sudištu za rješavanje sporova o pravima kojima mogu slobodno raspolagati.

(3) Ako je mjesto arbitraže izvan Republike Hrvatske, stranke mogu ugovoriti nadležnost Sudišta i arbitražnog suda pri Sudištu za rješavanje sporova o pravima kojima mogu slobodno raspolagati samo ako je barem jedna od njih fizička osoba s prebivalištem u inozemstvu odnosno pravna osoba koja je osnovana po stranom pravu, osim ako je posebnim zakonom propisano da takav spor može riješiti samo sud u Republici Hrvatskoj.

(4) Smatrat će se da su stranke ugovarajući nadležnost Sudišta za rješavanje određenih njihovih sporova, ugovorile i nadležnost arbitražnog suda koji će biti osnovan prema ovom Pravilniku.

(5) Ako u ugovoru o arbitraži nije drukčije izrijekom predviđeno, smatrat će se da su stranke ugovarajući nadležnost Sudišta, ugovorile i nadležnost tijela Sudišta:

- za imenovanje arbitara i odlučivanje o njihovom izuzeću i opozivu,
- za određivanje privremenih mjera i izdavanje platnih naloga,
- za obavljanje drugih poslova predviđenih ovim Pravilima.

(6) Iznimno od stavka 1, nadležnost Sudišta i arbitražnog suda pri Sudištu utemeljuje se i kad je to propisano posebnim zakonom.

Otklanjanje nadležnosti

Članak 4.

(1) Predsjedništvo Sudišta zaključkom će, najkasnije do osnivanja arbitražnog suda, otkloniti nadležnost Sudišta za odlučivanje u određenom sporu i kad je ona ugovorena, ako se sklopljeni ugovor o arbitraži odnosi na prava kojima stranke ne mogu slobodno raspolagati ili ako postoje razlozi iz članka 3. Pravilnika zbog kojih se

nadležnost arbitražnog suda pri Sudištu ne može ugovoriti.

(2) Predsjedništvo Sudišta može otkloniti nadležnost i kad su stranke ugovorile takvo mjesto, jezik, sastav, način osnivanja arbitražnog suda ili pravila o arbitražnom postupku zbog kojih će se arbitraža pred arbitražnim sudom moći provesti samo uz nerazmjerne teškoće ili troškove ili ako se time bitno odstupa od načina rješavanja sporova prema Pravilniku.

(3) Kad predsjedništvo Sudišta zaključkom otkloni nadležnost u skladu s odredbama stavaka 1. i 2. ovoga članka, smatrat će se da ne postoji valjano sklopljen ugovor o nadležnosti arbitražnog suda pri Sudištu.

(4) Svoju odluku o nadležnosti prema odredbi stavka 1. ovoga članka predsjedništvo Sudišta može donijeti na prijedlog tajništva Sudišta i predsjednika Sudišta, a prema odredbi stavka 2. ovoga članka na prijedlog predsjednika, tajnika Sudišta i arbitražnog suda.

Određivanje vrijednosti predmeta spora

Članak 5.

(1) Ako je u tužbi ili protutužbi istaknuto više glavnih tužbenih zahtjeva, vrijednost predmeta spora utvrđuje se posebno za svaki od tih zahtjeva. Kamate, troškovi postupka i ostala sporedna traženja ne uzimaju se u obzir ako ne čine glavni zahtjev.

(2) Zahtjev za isplatu ugovorne kazne smatra se glavnim zahtjevom.

(3) Ako se tužbenim zahtjevom traži isplata određenog novčanog iznosa, vrijednost predmeta spora određuje se prema visini tog iznosa.

(4) Ako se tužbenim zahtjevom ne traži isplata određenog novčanog iznosa, mjerodavna je vrijednost predmeta spora koju su tužitelj i protutužitelj naznačili u tužbi odnosno protutužbi. Ako predsjednik Sudišta, na poticaj tajnika Sudišta, protivne stranke ili arbitražnog suda, ocijeni da je vrijednost predmeta spora očito suviše visoko ili suviše nisko naznačena, zaključkom će, nakon što o tome omogući strankama da se izjasne, utvrditi vrijednost predmeta spora na koji se tužbeni zahtjev odnosi.

(5) Vrijednost predmeta kolektivnih radnih sporova te »prisilnih arbitraža« ne može biti niža od 3.000.000,00 kuna.

Prekid arbitražnog postupka u povodu postupka pred sudom

Članak 6.

(1) Ako je u istoj stvari među istim strankama pokrenuta parnica ili neki drugi postupak pred sudom, arbitražni sud može, ako nađe da za to postoje naročito važni razlozi, odrediti da se arbitražni postupak prekinе dok se ne okonča parnični postupak pred sudom.

(2) Ako se tijekom arbitražnog postupka otvori postupak predstečajne nagodbe ili stečajni postupak nad kojom od stranaka, arbitražni će se postupak prekinuti ili će nastupiti koja druga pravna posljedica u skladu s mjerodavnim arbitražnim i stečajnim pravom. Prema tim pravima prosuđivat će se i nastavak arbitražnog postupka i njegovi učinci.

Mjesto arbitraže

Članak 7.

(1) U sporovima bez međunarodnog obilježja stranke mogu ugovoriti mjesto arbitraže u Republici Hrvatskoj.

(2) Stranke se mogu u sporovima s međunarodnim obilježjem sporazumjeti da mjesto arbitraže bude i u nekoj drugoj državi. Nakon pokretanja arbitražnog postupka stranke ne mogu svojim sporazumom kao mjesto arbitraže odrediti mjesto koje se nalazi izvan teritorija države u kojoj je bilo mjesto arbitraže u vrijeme pokretanja arbitražnog postupka.

(3) Arbitražni sud nije ovlašten odrediti mjesto arbitraže bez suglasnosti stranaka o tome.

(4) Ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, mjesto arbitraže je u sjedištu Sudišta.

(5) Ako stranke ugovore mjesto arbitraže izvan sjedišta Sudišta, arbitraža će se održati u ugovorenom mjestu samo ako stranke, na zahtjev tajnika Sudišta, predjume dodatna sredstva za pokriće troškova koji su time izazvani. Ako stranke ne predjume zatražena sredstva u određenom roku, smatrat će se da su ugovorile da se arbitraža održi u sjedištu Sudišta.

(6) Ako se stranke tome suglasno ne usprotive, arbitražni sud je ovlašten odrediti da se ročišta u postupku održavaju izvan mjesta arbitraže. Takva će se ročišta održati izvan mjesta arbitraže samo ako stranke, na zahtjev tajnika Sudišta, predjume dodatna sredstva za pokriće troškova koji se time izazivaju. Ako stranke ne predjume zatražena sredstva u određenom roku, ročište se izvan mjesta arbitraže neće održati.

(7) Smatrat će se da su arbitražni pravorišek i druge odluke arbitražnog suda donesene u mjestu arbitraže.

Jezik arbitraže

Članak 8.

(1) Stranke se mogu sporazumjeti o jeziku ili o jezicima na kojima će se provoditi arbitraža. Ako takvog sporazuma nema, arbitražni sud će odlučiti na kojem će se jeziku ili jezicima provoditi postupak. Sporazum stranaka, odnosno odluka arbitražnog suda o jeziku arbitraže, ako u njima nije drukčije određeno, primjenjivat će se na sve pismene izjave stranaka, na usmeni postupak te na sve odluke ili druga priopćenja arbitražnog suda kao i na priopćenja tajništva i drugih tijela Sudišta.

(2) Arbitražni sud može odrediti da se uz sve pismene dokaze priloži prijevod na jeziku ili jezicima o kojima su se stranke sporazumjele ili ih je odredio arbitražni sud.

(3) Do utvrđivanja jezika postupka, tužba, odgovor na tužbu i ostali podnesci mogu se podnijeti na jeziku glavnog ugovora, jeziku ugovora o arbitraži ili na hrvatskom jeziku.

(4) Podnesci stranaka i prilozi uz te podneske koji nisu prevedeni na jezike na kojima bi prema odredbama prethodnih stavaka ovog članka trebali biti prevedeni neće se uzeti u obzir.

(5) Sredstva za pokriće troškova prevođenja na ročištima pred arbitražnim sudom, troškova prevođenja odluka i drugih priopćenja arbitražnog suda kao i troškovi prevođenja priopćenja tajništva i drugih tijela Sudišta dužna je, na zahtjev tajništva Sudišta, predjuniti stranka koja je dužna predjuniti troškove arbitražnog postupka. Ako ta sredstva ne budu predjunita u roku koji je stranci za to određen, stranke će se obavijestiti da se postupak ne može provesti, dok će se arbitrima isplatiti iz položenog predjuma nagrada za do tada obavljene rad te naknaditi troškovi koje su imali u vezi s time. Visinu nagrade i naknade troškova određuje predsjednik Sudišta.

(6) Arbitražni sud može odlučiti da se ne primjenjuju odredbe ugovora o arbitraži koje predviđaju da se arbitraža provodi na dva ili više jezika ako s obzirom na državnu pripadnost stranaka odnosno njihovih zastupnika ocijeni da bi prevođenje na sve te jezike znatno povećalo troškove postupka te usporilo i otežalo njegovu provedbu, a da zbog toga prava stranaka da sudjeluju u postupku ne bi bila bitno ugrožena. O prigovoru stranke protiv takve odluke arbitražnog suda, koji može biti podnesen u roku od osam dana, odlučuje Predsjedništvo Sudišta.

Zastupanje i savjetovanje

Članak 9.

Stranke mogu imenovati zastupnike i savjetnike po svom izboru. Imena i adrese, uključujući i njihove elektroničke adrese, takvih osoba moraju se pismeno priopćiti Sudištu i drugoj stranci. U priopćenju treba naznačiti odnosi li se imenovanje na zastupanje ili na savjetovanje.

II. PODNOŠENJE I DOSTAVA PISMENA

Podnesci i druga pismena priopćenja

Članak 10.

(1) Stranke i umješaci u postupku podnose tajništvu Sudišta na adresu Sudišta u dovoljnom broju primjeraka za tajništvo Sudišta, protivnu stranku, umješače te članove arbitražnog suda tužbu i odgovor na tužbu te druge svoje podneske i pismena priopćenja, zajedno s prilogima uz ta pismena.

(2) Ako u postupku sudjeluje više osoba u svojstvu suparničara, stranke i umješaci podnijet će svoje podneske s prilogima u dovoljnom broju primjeraka i za svakog od suparničara, neovisno o tome na kojoj se strani u postupku nalaze, osim ako oni imaju zajedničkog zastupnika.

(3) Drugi sudionici u postupku svoja pismena priopćenja podnose tajništvu Sudišta na adresu Sudišta.

(4) U primjerku spisa koji se čuva u Sudištu treba se nalaziti barem jedan primjerak od svakog pismena na temelju kojega je arbitražni sud raspravljao i odlučivao. Na zahtjev stranaka ili arbitražnog suda tajnik Sudišta izdat će prijepis određene isprave iz spisa koji se čuva u Sudištu.

(5) Tajnik Sudišta ili arbitražni sud mogu zatražiti od stranaka da svoje podneske i priloge podnose Sudištu i u elektroničkom obliku.

Izravno upućivanje pismena

Članak 11.

(1) Stranke, umješaci i drugi sudionici u postupku mogu izravno upućivati jedni drugim određene podneske s prilogima i druga pismena priopćenja samo na temelju odobrenja tajnika Sudišta, odnosno, nakon osnivanja arbitražnog suda, na temelju odobrenja tog suda.

(2) Tajnik Sudišta i arbitražni sud mogu naložiti strankama, osim ako se one tome suglasno ne usprotive, da svoje podneske s prilogima upućuju tijekom postupka izravno jedna drugoj preporučeno s povratnicom na određenu adresu.

(3) Uz podnesak upućen Sudištu stranka koja postupi prema nalogu iz stavka 1. ovoga članka dužna je priložiti izvornik ili kopiju potvrde o predaji preporučene pošiljke upućene protivnoj stranci, a na zahtjev tajnika Sudišta ili arbitražnog suda i povratnicu radi dokazivanja uredno obavljene dostave.

Dostava

Članak 12.

(1) Ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, smatrat će se da su pismena arbitražnog suda i, prema slučaju, prilozi uz ta pismena dostavljeni onoga dana kad su predani na poštansku adresu adresatu ili osobi ovlaštenoj za primanje pismena.

(2) Poštanska adresa je adresa koju su stranke kao takvu naznačile u ugovoru o arbitraži, ili u glavnom ugovoru ili u ispravi o određenju zadaće arbitražnog suda kao adresu na kojoj će im se obavljati dostava, već prema tome koju su od tih adresa naznačile kao takvu. Stranke mogu svoju adresu za primanje pismena naznačiti i naknadno tijekom postupka u podnesku ili na ročištu.

(3) Ako stranke nisu naznačile svoju adresu prema stavku 2. ovoga članka, dostava će im se obavljati na registriranu adresu njihovog prebivališta ili boravišta, odnosno poslovnog sjedišta, odnosno na drugu prijavljenu adresu za primanje pismena – ako se ta adresa uz poduzimanje redovnih mjera za njihovo utvrđivanje može utvrditi, a ako se ne može utvrditi, na posljednju poznatu adresu.

(4) Ako se stranci dostava pismena putem pošte ne uspije obaviti na adresi iz stavka 2. ovoga članka zato što je na toj adresi nepoznata, dostava će se obaviti na adresi iz stavka 3. ovoga članka ako se ta adresa razlikuje od adrese iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Ako se dostava stranci ne uspije obaviti na adresi iz stavka 2. odnosno stavka 3. ovoga članka ni nakon što je dva puta uzastopno pokušana u razmaku od 30 dana preporučeno s povratnicom uz ostavljanje obavijesti stranci o tome kada će se dostava ponovno pokušati odnosno da pismeno može podići na pošti, smatrat će se da je